

CEZA HUKUKU VE DEMOKRASİ SEMİNERİ

Öncesinde Almanya ile ortaklaşa yapılan, 2013'te Macaristan'ın da katılımıyla o günden beri üç ülke arasında gerçekleşen "Dreiländerseminar" (Üç Ülke Semineri) bu sene 2019 yılının 7-11 Temmuz tarihleri arasında Almanya'nın Konstanz şehrinde Konstanz Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleşmiştir. Başlığı "Demokrasi ve Ceza Hukuku" olarak belirlenen seminer, bir önceki sene Szeged'deki seminerin aksine İngilizce değil Almanca dilinde olmuştur. Demokrasi ve Ceza Hukuku başlığı altında altı adet konu belirlenmiş ve her üç ülkeden katılımcılar bu konuda sunumlarını gerçekleştirerek üç ülkenin hukuku arasında karşılaştırma yapma imkânı elde etmişlerdir.

Yapılan bu seminere bu sene İstanbul Üniversitesi'nden Prof. Dr. Adem Sözüer, Dr. Öğr. Üyesi Serdar Talas, Araş. Gör. Dr. Rahime Erbaş, Araş. Gör. Büşra Demiral Bakırman, Araş. Gör. Ömer Metehan Aynural ve öğrencilerimizden Ramazan Zeyrek, Necip Atalay Aksoy, İzel Merve Özdil, Sabah Mine Cangil, Deniz Bade Akkoyun ve Nur Beril Nalbantoğlu katılmıştır.

Bu seneki ilk sunumlar "Pecha Kucha" şeklinde yapılmıştır. Her katılımcı sunum konusuyla ilgili toplam 10 slayt hazırlamış ve bu slaytların her birini 20 saniye gibi kısa bir sürede anlatmıştır. Dolayısıyla her katılımcı toplam 3 dakika 20 saniyede konusuyla ilgili en önemli bulduğu hususları aktarmıştır. Pecha Kucha'lardan sonra her katılımcı kendi konusuna göre gruplara ayrılmış ve iki gün boyunca grup çalışmaları sürmüştür. Grup çalışmalarının başlangıcında Prof. Dr. Liane Wörner öğrencilere yol göstermesi açısından hukuk mukayesesine dair metodoloji dersi vermiştir. Bu dersinde öğrencilerin üç ülke bakımından yapacakları hukuk mukayesesinde hangi metotları kullanabileceklerini anlatmıştır. Bu grup çalışmaları sonunda her grup üç ülkenin ilgili konuyla alakalı olarak hukuklarını karşılaştıran birer sunum yapmışlardır. Bu sunumlar dava canlandırma, tiyatro, powerpoint gibi çeşitli şekillerde gerçekleştirilmiş hatta dinleyicilere sorular yöneltmek suretiyle daha çekici hale getirilmiş, sonrasında ise konunun sorunlu yanları tüm katılımcılar arasında tartışılmıştır.

Program boyunca sunumlar arasında Prof. Dr. Kristina Karsai, Prof. Dr. Adem Sözüer ve Prof. Dr. Thomas Fischer gibi değerli akademisyenlerin alman öğrencilere yönelik dersleri de olmuştur. Prof. Dr. Kristina Karsai dersinde Macar hukukunda dolandırıcılık suçunu ve sorunlu yanlarını anlatmıştır. Sonrasında Prof. Dr. Adem Sözüer ceza hukukunun son çare olması ilkesini ele almış, Türkiye'de bu ilkenin uygulanmasıyla ilgili sorunlara değinmiştir. Bu kapsamda yürürlükten kaldırılan dini törenle evliliğin cezalandırılması, zina, çocuklar arasında gerçekleşen cinsel istismar gibi suçlardan bahsetmiştir. Sonraki gün ise Alman Yüksek Mahkemesinin önemli hakimlerinden biri olan Prof. Dr. Thomas Fischer alman yargısının ne kadar bağımsız olduğuyla ilgili sunumunu gerçekleştirmiştir.

Türkiye’den ilk sunum “Son Çare Olarak Ceza Hukuku” konusunda lisans öğrencilerinden Deniz Bade Akkoyun ve Araş. Gör. Ömer Metehan Aynural tarafından yapılmıştır. Bu sunumda bu kavramın nasıl anlaşıldığı, bu ilkeyi benimsemenin amacı, ilkenin kaynağı ve Tük hukukunda ne işlevi olduğu anlatılmaya çalışılmıştır. Grup çalışması sonucunda yapılan kısa tiyatroyla da uyuşturucu madde kullanımı ve hakaret suçları örnekleri üzerinden Almanya, Macaristan ve Türkiye’de ceza hukukunun son çare olması karşılaştırılmaya çalışılmıştır.

İkinci sunum lisans öğrencileri Sabah Mina Cangil ve Nur Beril Nalbantoğlu tarafından Klaus Ferdinand Gärditz’in “Ceza Hukukun Demokratikliği ve Ultima Ratio İlkesi” makalesinin analiz edilmesiyle gerçekleştirilmiştir. Sunumda özellikle ultima ratio ve ölçülük ilkeleri esas alınmış ve ülkemizden örnekler verilmiştir. Sonrasında Dr. Öğr. Üyesi Serdar Talas’ın oturum başkanlığında yapılan ortak sunumda grup, hayali bir ülke kurarak tüm katılımcıları bu ülkenin parlamento üyeleri ilan etmiş ve çiçek koparmanın müebbet hapis cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin kanun tasarısını parlamentoya sunarak kanun koyucunun suç ihdas etmesinin sınırlarını tartışmıştır.

Yüksek lisans öğrencisi Ramazan Zeyrek, “Demokratik Ceza Hukukunun Zorunlu Şartı Olarak Hakimlerin Bağımsızlığı” başlıklı sunumunda Türkiye’de hakim olma şartları, hakimlerin görevden yasaklanması, hakimlerin ceza hukuku ve ceza muhakemesinde üstlendiği rolden bahsederek ülkemizde hakimlerin bağımsızlığı açısından sorun teşkil eden bazı hususlara değinmiştir. Yapılan grup sunumunda her üç ülkeden katılımcı da sırasıyla ülkelerinde hakimlerin bağımsızlığını etkileyen ekonomik, siyasi, hukuki nedenlere temas ederek her üç ülkeyi karşılaştırma imkanı bulmuştur.

Dördüncü sunum Araş. Gör. Büşra Demiral Bakırman tarafından “Soruşturma ve Ara Muhakeme evrelerinde şüphelinin meramını anlatması ve ABD’deki preliminary hearingden farkı” başlığıyla ilgili yapılmıştır. Büşra Demiral Bakırman sunumunda soruşturma evresinde meram anlatma ilkesinin sağlanmasına yönelik haklar, silahların eşitliği ve adil yargılanma hakkına değinerek bu hakların gerçek anlamda sağlanması bakımından Amerikan sistemindeki ‘preliminary hearing’ ile karşılaştırmasını yapmıştır. Araş. Gör. Dr. Rahime Erbaş’ın oturum başkanlığında yapılan grup çalışmasında ise grup her üç ülkede soruşturma ve ara muhakeme evrelerinde şüphelinin meramını anlatmasına dair canlandırma yaparak her üç ülkedeki farklı uygulamaları ortaya koymuş ve ideal sistemin nasıl olabileceğine dair yol göstermiştir.

Lisans öğrencisi Necip Atalay Aksoy “Sebebinde Serbest Hareket (actio libera in causa) Teorisiyle ilgili Hukuk Devleti Düzenlemeleri” konulu sunumu gerçekleştirmiştir. Bu sunumunda actio libera in causa kavramının ne anlama geldiğini açıkladıktan sonra acito libera in causa halleri olan failin kusur yeteneğini kendi kusurlu davranışlarıyla kaldırdığı durumlarda suç işleme halinde cezalandırılmasını temellendiren görüşlerden bahsetmiştir. Ülkemizde actio libera in causa ilkesine ilişkin özel bir düzenleme olmadığı fakat TCK’nın 34. maddesinin bu sorunu çözdüğüne değinmiştir. Sonrasında yapılan grup sunumunda ise ulusal hukuklardaki kanuni düzenlemeler anlatılarak bu görüşlerin Alman, Macar ve Türk hukuklarındaki karşılıklarından ve ulusal hukuktaki actio libera in causa düzenlemelerinin bunların hangilerinin görünümüleri olduğundan bahsedilmiştir. Devamında kavramın ve kanuni

düzenlemelerin her üç ülke bakımından tarihsel gelişimleri ve *actio libera in causa* durumunu karşılayan kanuni düzenlemelerin hangi temel ceza hukuku prensiplerine aykırı olabileceği tartışılmıştır.

Son sunumu ise lisans öğrencisi İzel Merve Özdiil “Ceza Hukukunun Özel Hukuk Düzenlemeleriyle Bağlılığı” konusunda gerçekleştirmiştir. Öğrencimiz sunumunda ceza hukukunun özel hukukla hangi şekillerde ve durumlarda ilişki içinde bulunabileceği üzerinde durmuş ve bu konularda ülkemiz hukuk sisteminden örnekler vermiştir. Yapılan grup sunumunda da ceza hukukunda yer alan belli özel hukuk kavramları (hayvan, elektrik enerjisi, başkasına ait eşya vb.) ele alınarak bu kavramların üç farklı ülkenin hukukunda nasıl anlaşıldığı ve hangi hallerde ceza hukukunun konusu olacağı tartışılmıştır. Sunum sonunda da bir olay üzerinden ceza hukukunun özel hukuk önkoşullarına bağlılığı sebebiyle Türk, Macar ve Alman hukuk sistemlerinde ceza sorumluluklarının nasıl farklı şekilde doğabileceği incelenmiştir.

Programın son oturumunda ise Prof. Dr. Adem Sözüer, Prof. Dr. Kristina Karsai ve Prof. Dr. Liane Wörner tarafından yapılan sunumlar ve tartışılan konuların genel bir değerlendirmesi yapılarak program sonlandırılmıştır.

Gerçekleştirilen bu program Almanya, Macaristan ve Türkiye arasındaki akademik ilişkileri pekiştirmenin yanısıra her üç ülke hukukunu karşılaştırmalı olarak inceleme fırsatını sunmuştur. Ayrıca yalnız akademisyenlerin değil, öğrencilerin de katılımı sağlanarak onlara henüz öğrenciliklerinde yurt dışında yabancı dilde sunum yapma ve tecrübe edinme imkanı sağlanmıştır.